

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/27/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118205754
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118205754.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Karola Krochtu v právnej veci žalobkyne U.. K. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXXX/XX, XXX XX P., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 875,39 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 32Csp/95/2018-67 zo dňa 17.10.2018 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 875,39 Eur v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. II. Vyslovil, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Právne odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie ust. § 3 ods.3 a ods.5 a § 4 ods.2 Zákona o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 250/2007 Z.z.).

3. Súd prvej inštancie považoval za spravodlivé priznať primerané finančné zadostučinenie vo výške 875,39 Eur, ktorú žalobkyňa požadovala. Pri úvahe o výške priznaného finančného zadostučinenia súd vychádzal z intenzity porušenia spotrebiteľských práv zohľadňujúc tiež časový aspekt závadného konania žalovaného. K porušeniu spotrebiteľských práv došlo v dôsledku (i) neuvedenia všetkých náležitostí úverovej zmluvy v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch, (ii) naformulovania neprijateľnej zmluvnej podmienky v neprospech spotrebiteľa a (iii) „dohode“ o úrokoch odporujúcich dobrým mravom (70,01 % p.a.). Z činnosti súdu je pritom známe, že sa nejedná o ojedinelé porušenie spotrebiteľských práv zo strany žalovaného. Spotrebiteľ sa musel svojich práv domáhať na súde, pričom v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok bol úspešný. Uplatnená výška primeraného finančného zadostučinenia zohľadňuje sumu, o ktorú sa žalovaný na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil a tiež zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný vopred naformuloval neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že v tomto prípade prijatím peňažných prostriedkov veriteľom, na ktoré nemal nárok, došlo k zásahu do majetkovej sféry žalobkyne, ktorá bola nútená za účelom ochrany svojich práv podať žalobu na súde.

4. Možno preto zhodnotiť, že primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobkyne je suma 875,397 Eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľke primeranú satisfakciu. Súd prvej inštancie na záver pripomenul, že inštitút primeraného finančného zadostučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/137/2016 zo dňa 24.05.2017). V danom prípade podľa názoru súdu priznaním primeraného finančného zadostučinenia vo výške 875,39 Eur nedôjde na strane žalobkyne k majetkovému obohateniu, ale bude slúžiť ako odškodnenie za to, že sa žalobkyňa na súde musela domáhať svojich práv voči veriteľovi. Preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 875,39 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

5. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 255 ods. 1,2 v spojení s ust. § 262 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku (ďalej C.s.p.). Súd priznal úspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Zároveň konštatoval, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

6. Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalovaný. Namietal, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnemu záveru o vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie a výške tohto nároku. Jeho vznik odôvodňuje súd tým, že žalobca preukázal v konaní porušenie svojho práva - spotrebiteľa. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil tvrdenie a námietku žalovaného týkajúcu sa vedenia viacerých konaní o finančné zadostučinenie. Účelom finančného zadostučinenia má byť náhrada, či satisfakcia spotrebiteľa za to, že uplatnil voči dodávateľovi porušenie svojho práva a v tomto postupe bol úspešný. V tejto súvislosti poukázal žalovaný na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline v rozsudku sp.zn. 11Co159/2015 zo dňa 25. 05. 2015 a Krajského súdu v Prešove sp.zn. 14Co/91/2012. Súd prvej inštancie sa žiadnym spôsobom nezaoberal tým, že rozdeľovanie sporu do viacerých čiastkových žalôb, teda iniciovanie samostatných konaní a následne iniciovanie viacerých konaní o finančné zadostučinenie je v rozpore s účelom § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Súd prvej inštancie by nemal mechanicky pristupovať k posudzovaniu žaloby spôsobom, kedy každá žaloba resp. každé samostatne iniciované konanie rovná sa vznik samostatného nároku na finančné zadostučinenie. Rozhodnutie konajúceho súdu je predčasné a nevyvážené. Súd prvej inštancie nekonkretizuje aké právo bolo porušené a vo vzťahu ku ktorému sa priznáva nárok na finančné zadostučinenie. Žalovaný napáda aj výšku primeraného finančného zadostučinenia, vzhľadom na okolnosti prípadu je priznaná suma neprimeranou. Zároveň tvrdí, že súd prekročil rozsah podanej žaloby, v ktorej žalobca nezdôvodnil požadovanú výšku žiadnou skutočnosťou. Žalovaný napáda aj výrok o trovách konania. Právne odôvodnil svoje odvolanie ust. § 365 ods.1 písm.b/, d/ f/ a h/ C.s.p. Navrhol rozsudok zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a zároveň priznať žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

7. Odvolanie žalovaného bolo zaslané na vyjadrenie právneho zástupcovi žalobkyne. Vyjadrenie zo strany žalobkyne zaslané nebolo.

8. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 C.s.p. a contrario s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 08.11.2019 a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistenej skutočnosti vyvodil aj správne právne závery. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na uvedenom nič nezmenilo. Odvolací súd si osvojil odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu v zmysle ust. § 387 ods. 2 C.s.p. poukazuje.

10. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj k odvolacím dôvodom odvolací súd uvádza, že nie je možné súhlasiť so žalovaným, že v konaní nebolo preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok v zmysle § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. Podmienky ohľadom úspešného uplatnenia porušenia práv alebo povinnosti splnené boli.

11. Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 24C/90/2015 - 60 zo dňa 14.06.2016 uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 875,39 eura s príslušenstvom a vyslovil neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v bode 8.1 zmluvy o revolvingovom úvere. Súd prvej inštancie poukázal na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje všetky obsahové náležitosti v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch, dohoda o úrokoch je absolútne neplatná a súčasne zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. S uvedenými závermi sa stotožnil odvolací súd, ktorý napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil v súlade s ust. § 387 ods. 1C.s.p.

12. Tak ako správne konštatoval súd prvej inštancie, v prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Odvolací súd osobitne zdôrazňuje, že je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

13. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci").

14. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva, alebo povinnosti stanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva, alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

15. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý na tom, či k vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona č. 250/2007 Z.z. Preto odvolací súd konštatuje, že za daného stavu vzhľadom na závažné a viacnásobné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na všeobecnom súde sa priznanie finančného zadosťučinenia javí ako plne dôvodné. Aj podľa názoru odvolacieho súdu priznaná výška finančného zadosťučinenia je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne a zodpovedá účelu, teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľov. Odvolací súd má za to, že finančné zadosťučinenie vo výške 875,39 Eur je vo vzťahu k žalobkyne ako spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa.

16. Súd prvej inštancie sa správne vypořiadal aj s námietkou žalovaného, že nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyňa uplatnila s výrazným časovým odstupom, keď konštatoval, že rozsudok č.k. 24C/90/2015-60 nadobudol právoplatnosť dňa 02.02.2018 a žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola na súd podaná dňa 23.05.2018, teda približne viac ako 3 mesiace po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku, ktorým bolo konštatované porušenie spotrebiteľských

práv. Preto nie je možné uvažovať o uplatnení nároku žalobkyne s výrazným časovým odstupom. Správne sa súd prvej inštancie vyporiadal aj s námietkou žalovaného ohľadom uplatnenia nároku na primerané finančné zadosťučinenie aj v konaniach vedených pod sp. zn. 7Csp/55/2018 a 14Csp/49/2018 súd konštatuje, že zo súdneho registra vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 7Csp/55/2018 si žalobkyňa uplatnila voči žalovanému nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 541,66 Eur z dôvodu, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24C/89/2015 bola ako žalobkyňa úspešná a žalovaný bol povinný jej vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 541,66 Eur s príslušenstvom a súd zároveň určil, že bod 8.1 zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.01.2012 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V konaní vedenom pod sp. zn. 14Csp/49/2018 si žalobkyňa uplatňuje voči žalovanému primerané finančné zadosťučinenie vo výške 381,42 Eur nakoľko vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/321/2015 bola v konaní úspešná nakoľko súd uložil žalovanému povinnosť vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 381,42 Eur s príslušenstvom. V konaní vedenom pod sp. zn. 9C/321/2015 súd posudzoval zmluvu o revolvingovom úvere č. 830008817 zo dňa 12.05.2011. Z vyššie uvedeného vyplýva, že predmetom konania vedeného pod sp. zn. 32Csp/95/2018 nie je totožný nárok ako v prípade konaní vedených pod sp. zn. 7Csp/55/2018 a 14Csp/49/2018 aj keď sa týkajú tých istých strán sporu a vo všetkých prípadoch ide o nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Predmetom každej žaloby je však iný skutkový základ žalôb. Preto ani odvolací súd nepovažuje námietku žalovaného spočívajúcu v tom, že žalobkyňa si mala uplatniť nároku na primerané finančné zadosťučinenie v konaní sp. zn. 7Csp/55/2018, resp. 14Csp/49/2018, za dôvodnú.

17. Hodnotiacia úvaha súdu prvej inštancie nebola ľubovoľná. Súd prvej inštancie vychádzal zo všetkého, čo v konaní vyšlo najavo a nevidel dôvod žalobe nevyhovieť a považoval za primerané finančné zadosťučinenie v požadovanej výške 875,39 Eur vzhľadom na skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo. Preto odvolacia námietka žalovaného o neprimeranosti výšky primeraného finančného zadosťučinenia nie je relevantná. Výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je podľa názoru odvolacieho súdu v rozpore s jednou zo všeobecných právnych zásad vlastných európskej právnej kultúre medzi ktoré patrí princíp primeranosti a to vzhľadom na žalobkyňou tvrdené aj prezentované dôkazy, ktoré v konaní predložila.

18. Súd prvej inštancie správne rozhodol. Správny je i výrok o trovách konania. Preto odvolací súd postupom podľa ust. § 387 ods. 1, 2 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd postupom podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 251 a § 255 ods. 1 C.s.p. V odvolacom konaní úspešnej žalobkyne nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania z dôvodu, že jej preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania zo spisu nevyplývajú. Neúspešný žalovaný nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo. Preto odvolací súd v súlade so zásadou hospodárnosti vyslovil, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.